

به نام لاهورا مزدا

کوروش بزرگ یا کوروش کبیر همچنین معروف به کوروش دوم ، نخستین پادشاه و بنیان‌گذار شاهنشاهی هخامنشی است. شاه پارسی، به‌خاطر بخشندگی، بنیان گذاشتن حقوق بشر، پایه‌گذاری نخستین امپراتوری چند ملیتی و بزرگ جهان، آزاد کردن برده‌ها و بندیان، احترام به دین‌ها و کیش‌های گوناگون، گسترش تمدن و غیره شناخته شده‌است.

ایرانیان کوروش را پدر و یونانیان او را سرور و قانونگذار می‌نامیدند. یهودیان این پادشاه را به منزله مسح‌شده توسط پروردگار بشمار می‌آوردند، ضمن آنکه بابلیان او را مورد تأیید مردوک می‌دانستند.

کوروش بزرگ ، بنیانگذار سلسله هخامنشی

کمبوجیه اول با شاهدخت ماندانا دختر ایشتویگو (آژی دهاک یا آستیگ) پادشاه ماد ازدواج کرد و کوروش بزرگ نتیجه این ازدواج بود.

کتیبه‌ای دوسطری که به زبان‌های پارسی، عیلامی و بابلی بر روی دو جز سنگی در کاخ‌های عمومی و خصوصی کوروش در پاسارگاد قرار دارد، به باستان‌شناسان اطمینان می‌دهد که بناهای پاسارگاد به دستور کوروش بنا شده‌اند.

همسر کوروش بزرگ کاسادان بود و همچون کوروش از تبار هخامنشیان. پیوند این دو چهار فرزند به ارمغان آورد به نامهای کمبوجیه دوم، آتوسا، بردیا و رکسانا. کوروش کاسادان را بسیار دوست می‌داشت، و پس از مرگش سراسر امپراتوری کوروش سوگواری کردند و در بابل ۶ روز را همگان به زاری نشستند.

پس از مرگ کوروش، فرزند ارشد او کمبوجیه به سلطنت رسید. وی، هنگامی که قصد لشکرکشی به سوی مصر را داشت، از ترس توطئه، دستور قتل برادرش بردیا را صادر کرد. [ولی بنا به کتاب سرزمین جاوید از باستانی پاریزی (کمبوجیه به دلیل بی احترامی فرعون به مردم ایران و کشتن ۱۵ ایرانی به مصر حمله کرد که بر دیده که در طول جنگ در ایران به سر می‌برد برای آنکه با کمبوجیه که برادر دوقلوی او بود اشتباه نشود با پنهان کردن خود از مردم به وسیله نقابی از خیانت به برادرش امتناع کرد ولی گویمات مغ با کشتن بر دیده و شایعه کشته شدن کمبوجیه و با پوشیدن نقاب بر مردم ایران تا مدت کوتاهی پادشاهی کرد.] در راه بازگشت کمبوجیه از مصر، یکی

از موبدان دربار به نام گنومات مغ، که شباهتی بسیار به بردیا داشت، خود را به جای بردیا قرار داده و پادشاه خواند. کمبوجیه با شنیدن این خبر در هنگام بازگشت، یک شب و به هنگام باده‌نوشی خود را با خنجر زخمی کرد که بر اثر همین زخم نیز درگذشت. کورش بجز این دو پسر، دارای سه دختر به نام‌های آتوسا و آرتیستون و مرونه بود.

مرگ کورش

کورش در آخرین نبرد خود به قصد سرکوب قوم ایرانی‌تبار سکا که با حمله به نواحی مرزی ایران به قتل و غارت می‌پرداختند، به سمت شمال شرقی کشور حرکت کرد میان مرز ایران و سرزمین سکاها رودخانه‌ای بود که لشگریان کورش باید از آن عبور می‌کردند. هنگامی که کورش به این رودخانه رسید، تهمربیش ملکه سکاها به او پیغام داد که برای جنگ دو راه پیش رو دارد. یا از رودخانه عبور کند و در سرزمین سکاها به نبرد پردازند و یا اجازه دهند که لشگریان سکا از رود عبور کرده و در خاک ایران به جنگ پردازند. کورش این دو پیشنهاد را با سرداران خود در میان گذاشت. بیشتر سرداران ایرانی او، جنگ در خاک ایران را برگزیدند، اما کرزوس امپراتور سابق لیدیه که تا پایان عمر به عنوان یک مشاور به کورش وفادار ماند، جنگ در سرزمین سکاها را پیشنهاد کرد. کورش با شنیدن استدلال او، پذیرفت و از رودخانه عبور کرد. پیامد این نبرد کشته شدن کورش و شکست لشگریانش بود. پس از این شکست، لشگریان ایران با رهبری کمبوجیه، پسر ارشد کورش به ایران بازگشتند.

منشور حقوق بشر کورش

استوانه کورش بزرگ، یک استوانه سفالین پخته شده، به تاریخ ۱۸۷۸ میلادی در پی کاوش در محوطه باستانی بابل کشف شد. در آن کورش بزرگ رفتار خود با اهالی بابل را پس از پیروزی بر ایشان توسط ایرانیان شرح داده است.

این سند به عنوان «نخستین منشور حقوق بشر» شناخته شده، و به سال ۱۹۷۱ میلادی، سازمان ملل آنرا به تمامی زبانهای رسمی سازمان منتشر کرد. [نیازمند منبع] نمونه بدلی این استوانه در مقر اصلی سازمان ملل در شهر نیویورک نگهداری می‌شود.

ذوالقرنین

درباره شخصیت ذوالقرنین که در کتابهای آسمانی یهودیان، مسیحیان و مسلمانان از آن سخن به میان آمده، چندگانگی وجود دارد و این که به واقع ذوالقرنین چه کسی است به طور قطعی مشخص نشده است. کورش سردودمان هخامنشی، داریوش بزرگ، خشایارشا، اسکندر مقدونی گزینه‌هایی هستند که جهت پیدا شدن صاحب دو شاخ واقعی درباره آنها بررسی‌هایی انجام شده، اما با توجه به اسناد و مدارک تاریخی و تطبیق آن با آیه‌های قرآن، تورات، و انجیل تنها کورش بزرگ است که موجه‌ترین دلایل را برای احراز این لقب دارا می‌باشد. شماری از فقهای معاصر شیعه نیز کورش را ذوالقرنین می‌دانند. آیت الله طباطبایی، آیت الله مکارم شیرازی و آیت الله صناعی و آیت الله مرتضی مطهری از معتقدان این نظر هستند.

<http://parsiandej.ir>

پارسیان دژ مرجع ایران شناسی